

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002863

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-08-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Білоцерківського національного аграрного університету № 170/О від 16 вересня 2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семисал Анна Вікторівна

2. Anna V. Semysal

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5918-4233

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051 Економіка

Дата захисту: 20-08-2024

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій

Місце роботи здобувача: Український інститут експертизи сортів рослин

Код за ЄДРПОУ: 00488332

Місцезнаходження: вул. Генерала Родимцева, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство аграрної політики та продовольства України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ
27.821.028_6328

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет
Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет
Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.29, 06.52.25, 06.58.49, 06.58.51, 06.75.11

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічний механізм формування та функціонування ринку молока
2. Organizational and economic mechanism of the milk market formation and functioning

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення ринку молока та розкриті тенденції і особливості функціонування ринку молока, виявлені фактори, що стримують обсяги попиту й пропозиції молока. На основі узагальнення досліджень науковців запропоновано авторський підхід до розуміння поняття «ринку молока», що розглядається як сукупність виробничо-економічних відносин які складаються як системи товарно-грошових і соціально-економічних відносин між суб'єктами господарювання, що охоплює процеси виробництва, обміну, розподілу й споживання молока, а також всі види угод при його реалізації та обміні. Висвітлено складові інструменти організаційно-економічного механізму регулювання ринку молока, які представлено як систему взаємозумовлених форм і методів впливу на товаровиробників, що забезпечують стимулювання виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності, насичення ринку якісною й безпечною молочною продукцією, а також досягнення умов сталого розвитку галузі. Проаналізовано існуючу статистичну форму обліку поголів'я корів у господарствах усіх категорій та обсяги збуту продукції, на основі

чого зроблено висновок, що для підвищення достовірності доцільно заповнення її двічі на рік та здійснення систематичних сільськогосподарських переписів (кожні 5 років). Результатами дослідження встановлено необхідність створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу ринку молока України із використанням взаємодоповнюючих порталів: інформаційний, торговельний і маркетинговий, що концентруватиме інформаційні потоки про суб'єктів господарювання у сфері аграрного бізнесу – виробників молока, споживачів, підприємств розподільчої інфраструктури, Міністерства аграрної політики та продовольства України й галузевих самоврядних організацій. Виявлено характерні особливості молочного скотарства України, до яких належать: відсутність науково обґрунтованого механізму економічних відносин і державної підтримки, деіндустріалізація, низький рівень організації коопераційних та інтеграційних процесів, серйозні недоліки у використанні досягнень науково-технічного прогресу. Дослідженням встановлено, що для підвищення ефективності молочного скотарства у післявоєнний період відродження аграрної економіки, є її модернізація, яка має здійснюватися на основі: раціональної організації відтворення стада, розведення худоби, запобігання їх яловості та падежу; оптимізації кормової бази, заснованої на правильній організації годівлі худоби, з урахуванням збалансованості кормових раціонів для статевих-вікових груп. Забезпечення потреб населення у споживанні молочної продукції має здійснюватися за рахунок власного виробництва через підтримку галузі та посилення ролі держави у розвитку ринку молокопродуктів і підвищення платоспроможності населення. Встановлено, що рівень споживання молочної продукції населенням нашої держави не відповідає раціональній нормі споживання молочних продуктів, що за даними Міністерства охорони здоров'я України становлять 350 кг на душу населення. Виявлено, що причиною скорочення споживання молочних продуктів є: тимчасова окупація територій України; падіння купівельної спроможності населення; вказати підвищення цін на молочні продукти. Виявлено, що упродовж досліджуваного періоду обсяги надходження молока та молочних продуктів на переробні підприємства від сільгоспдприємств перевищують такі від господарств населення. Вважаємо, що вказана ситуація залежить насамперед від зацікавленості сільськогосподарських товаровиробників у постачанні на переробку високоякісного молока. Система організаційно-економічного механізму функціонування вітчизняного ринку молока в сучасних умовах має бути зорієнтована на забезпечення конкурентоспроможності галузі. Встановлено, що нині нормативно-правове регулювання на ринку молока здійснюється близько 60 регуляторними актами. Вважаємо, що для успішного державного регулювання ринку молока необхідний розвиток діяльності в наступних напрямках: фінансова підтримка суб'єктів ринку; регулювання взаємовідносин між виробниками, переробниками і закладами оптової та роздрібною торгівлі; захист внутрішнього ринку; формування системи контролю за якістю молока та молокопродукції на всіх етапах товароруку від виробника до споживача.

2. The dissertation provided a theoretical generalization of the milk market and revealed its trends and peculiarities of functioning, also identified factors restraining the volume of demand and supply of milk. Based on the compilation of research by scientists, the author's approach to understanding the concept of «milk market» is proposed, what is considered as a set of production-economic relations that are formed as systems of commodity-money and socio-economic relations between the subjects of government, which includes the processes of production, exchange, distribution and consumption of milk, as well as all types of transaction in its implementation and exchange. The components of the organizational and economic mechanism of milk market regulation are highlighted, which are presented as a system of interdependent forms and methods of influence on commodity producers, which provide the stimulation of production, financial and investment activities, the saturation of the market with high-quality and safe dairy products, as well as achieving sustainable development of the industry. The existing statistical form of accounting for the number of cows in all categories of farms and sales volumes of products were analyzed, on the basis of which concluded that it is advisable to complete it twice a year and to carry out systematic agricultural censuses (every 5 years) to improve reliability. The results of the study established the need to create an information and analytical system for monitoring the milk market of Ukraine using complementary portals: informational, trad and marketing, which will focus information flows about economic entities in the sphere of agrarian business - milk producers, consumers, distribution infrastructure

enterprises, the Ministry of Agrarian Policy and food of Ukraine and branch self-government organizations. The characteristic features of dairy cattle breeding in Ukraine were revealed, which include: lack of a scientifically based mechanism of economic relations and state support, deindustrialization, low level of organization of cooperative and integration processes, serious shortcomings in the use of achievements of scientific and technical progress. The research established that in order to increase the efficiency of dairy cattle breeding in the post-war period of the revival of the agrarian economy, is necessity of modernization, which should be carried out based on: rational organization of a herd reproduction, livestock breeding, prevention of their barrenness and mortality; optimization of the fodder base, based on the correct organization of livestock feeding, considering the balance of feed rations for various age and sex groups. The needs of the population in the consumption of dairy products should be met through own production by supporting the industry and strengthening the role of the State in the development of the milk market and increasing the solvency of the population. It was established that the level of consumption of dairy products by the population of our country does not correspond to the rational norm of consumption of dairy products, which, according to the Ministry of Health of Ukraine, is 350 kg per capita. It is noted that the reason for the reduction in the consumption of dairy products is: the temporary occupation of the territories of Ukraine; decline in the purchasing power of the population; increase in prices for dairy products. It was found that during the research period, the volumes of milk and dairy products for processing plants from agricultural enterprises exceeded those from households. We believe that this situation depends primarily on the interest of agricultural producers in supplying high-quality milk for processing. The system of the organizational and economic mechanism of functioning of the domestic milk market in modern conditions should be focused on ensuring the competitiveness of the industry. It has been established that currently normative and legal regulation of the milk market is carried out by about 60 regulatory acts. We believe that successful state regulation of the milk market requires the development of activities in the following areas: financial support of market entities; regulation of relations between producers, processors and wholesale and retail trade establishments; protection of the domestic market; formation of a system of milk and milk products quality control at all stages of commodity movement from producer to consumer.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Семисал А.В., Шупик С.М. Ефективність державної підтримки виробництва молока в Україні. Економіка та управління АПК. № 2. 2021. С. 50–62. DOI: 10.33245/2310-9262-2021-169-2-50-62.
- Семисал А. В. Організаційно-економічні засади підвищення ефективності виробництва молока сільськогосподарських підприємств України. Економіка та держава. 2022. № 4. С. 84–88. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.4.84.
- Семисал А. В. Розвиток кооперативних відносин в молочному скотарстві України. Агросвіт. 2022. № 7–8. С. 47–52. DOI: 10.32702/2306- 6792.2022.7-8.47.
- Семисал А. В. Сучасні тенденції виробництва молока в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 7–8. С. 27–32. DOI: 10.32702/2306- 6814.2022.7-8.27.
- Радько В. І., Сало І. А., Ємчик Т. В., Семисал А. В. Економічні аспекти розвитку інтеграційних зв'язків в молочному скотарстві України. Економіка та управління АПК. 2022. № 1. С. 51–61. DOI: 10.33245/2310-

9262-2022-172-1-51-61.

- Свиноус І. В., Ібатуллін М. І., Сало І. А., Радько В. І. Семисал А. В. Організаційно-економічні засади функціонування ринку молока. Продовольчі ресурси. 2022. № 18. Т. 10. С. 276–286. DOI: 10.31073/foodresources2022-18-27.
- Цвігун А., Семисал А. Організаційно-економічні засади реалізації молока переробним підприємствам в умовах воєнного стану. Економічний аналіз. 2023. Том 33. № 4. С. 74–81. DOI: 10.35774/econa2023.04.074.
- Shpychak O., Varchenko O., Svinous N., Semysal A., Ostapenko S., Prystemskyi O. Foreign Economic Priorities for the Development of Agro-Food Enterprises in European Integration Business Partnership. Scientific Horizons. 2022. Vol 25, № 4. P. 75–88. DOI: 10.48077/scihor.25(4).2022.75-88.
- Федорук Н., Семисал А. Удосконалення системи державної підтримки виробників молока в Україні: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» (27–28 жовтня 2022 р.): Дніпро: ДДАЕУ. С. 245–247.
- Семисал А. В. Проблеми функціонування виробників молока в умовах запровадження воєнного стану в країні: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти», (27–28 березня 2024 р.). Дубляни: ЛНУП. С. 152–154.
- Семисал А. В. Організаційно-економічні засади розвитку молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах України: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» (28–29 березня 2024 р.). Полтава: ПДАУ. С. 743–745.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104509

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свиноус Іван Вікторович

2. Ivan V. Svinous

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0346-1596

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шиян Наталія Іванівна

2. Natalia I. Shiyan

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0625-8534

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Віталій Леонідович

2. Vitalii L. Karpenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2476-6700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сатир Лариса Михайлівна

2. Larisa M. Satyr

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0040-6863

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кепко Валентина Миколаївна

2. Valentyna M. Kepko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6432-7211

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Паска Ігор Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Паска Ігор Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Артімонова Ірина Вікторівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна